

**ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ИСКЕ БАЙСАР
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

423745, Иске Байсар авылы, Мәктәп ур.,
44а йорт

**СОВЕТ
СТАРОБАЙСАРОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

423745, село Старое Байсарово,
ул.Школьная дом 44а

**КАРАР
№16**

03.07.2019 ел

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турындагы Нигезләмәне раслау турында

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларға үзгәрешләр мониторингы үткөрү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы " Актаныш муниципаль районының Иске Байсар авыл жирлеге " Уставына таянып, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1.Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турындагы Нигезләмәне расларга.

2.Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз нормалар иҗат итү эшчәнлегендә әлеге карарның "1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә;
җаваплы затлар итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләренең вазыйфаи инструкцияләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Әлеге карарны мәғлүмат стендларында яктыртып халыкка җиткерергә Иске Байсар авыл жирлеге сайтында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы сайтында, Татарстан Республикасының хокукый мәғлүмат рәсми порталында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә калдырам.

Совет рәисе
Иске Байсар авыл жирлеге башлыгы

Кадыров Р.М.

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл җирлеге Советы карары белән расланды
2019 елның 03 июль №16

Нигезләмә

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турында

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба - мониторинг, муниципаль актлар, җирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлеген, муниципаль актларны кабул итүне (басмасын) тәзмин итү өчен мәгълүмат җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, яисә үз көчен югалткан дип тану (гамәлдән чыгару)ны күз алдында тота.

2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Җирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә «Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Аппаратының юридик бүлеге һәм муниципаль берәмлекнең башка җирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Җирле үзидарә органнарында мониторинг үткөрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткөрүнең максатлары булып торалар:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, пробелларны, хокукый җайга салуда кабатлауларны бетерү;

җирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәзмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);

хокук куллану нәтижәләлеге арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә җирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү; нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үз эченә жыю, гомумиләштерү, анализ һәм үзгәрешләргә бәяләүне ала: федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлар; Татарстан Республикасы «Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткөрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү; хокукый җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау; прокуратура органнары мөгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләргә турында массакүләм мөгълүмат чаралары мөгълүматы; гражданнарының, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшқуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләргә вәкилләкле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәҗәгатьләргә, шул исәптән үз эченә алган мөрәҗәгатьләргә;

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән

муниципаль актларга карата үткөрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе; билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

җирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләргә, семинарларның, гавами тыңлаулар, иҗтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткөрү тәртібе

8. Җирле үзидарә органнары өлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләргә буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткөрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткөрелергә, кирәкле мөгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләргә, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ аша башкарыла:

өлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар; федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләргә буенча суд актлары (суд практикасы) ; прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, җирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткөрелгән нормалар иҗат итү эше нәтиҗәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртібе турында муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы карары

нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәғлүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

хокукий мәғлүмат системаларында мәғлүмат системасында закон һәм башка норматив хокукий актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мәғлүмат кер»; хокукий мәғлүмат системаларында» мәғлүмат системасын хокукий җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәғлүматы керү; автоматлаштырылган мәғлүмат системасы муниципаль актларның законнарға туры килмәве турында мәғлүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәғлүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукий актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрән югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда түбөндөгә критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәғлүмат гомумиләштерелә һәм бөяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү; муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән

зур юридик көчкә ия норматив хокукий актлар булу; муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенә

чикләрен үтәү; муниципаль актта коррупциячел факторлар булу; иҗтимагый мәнәсәбәтләрне хокукий җайга салуда тулылык; коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренә мәғнәсән бозу; муниципаль хокукий актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар,

гамәлләр (гамәл кылмау) ; норматив хокукий актларны куллану тәҗрибәсе булу; норматив хокукий актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы; муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм

эчтәлегә; муниципаль акт белән җайга салынган мәнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр ачылган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә; муниципаль актларны күбрәк юридик көче булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяҗы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткөрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренә вәкилләкә органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәғлүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе

карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очрақларда мониторинг үткөрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очрақта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, өлгегә Нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткөрү өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тотат:

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүмат) булырга тиеш: мониторинг үткөрү объекты турында мәгълүмат; мониторинг үткөрүне башкаручылар турында мәгълүмат; мониторинг үткөрү чоры турында мәгълүмат;

хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткөрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүмат) булырга тиеш:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат; муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны

кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертү өчен законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда җибәрелә.

Өлгегә регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар җибәрелә, анда булмаганнар.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнәргә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукый иҗат итү эшчәнлегенә өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукый җайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) җаваплы затлар җаваплы.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданның, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы.